

Z á p i s

z 53. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

konaného dne 9. května 2024 od 13:00 hod. hybridní formou

Přítomnost členek a členů vč. on-line: 21 osob, Q:15

Prezenční listina, sekretariát Rady

Program:

- 1) Zahájení Rady, administrativní záležitosti vč. přivítání nové členky a hostky
- 2) Schválení programu, schválení zápisu z 52. zasedání a Výroční zprávy z činnosti Rady za rok 2023
- 3) Cena Rady pro rok 2024 – informace a schválení vyhlášení
- 4) Pracovní skupina pro seniory a otázky stárnutí – informace
- 5) Demografické změny seniorské populace – prezentace ČSÚ
- 6) Reformy dávkového systému a změny související se zákonem o sociálních službách – prezentace MPSV
- 7) Aktuality MPSV – dotazy
- 8) Diskuse, závěr

K bodu č. 1:

Zasedání zahájila místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová, omluvila pana ministra, který se nemůže z důvodu časového vytížení dostavit. Přítomna je nadpoloviční většina členek a členů, včetně zástupců s plnou mocí, Rada je usnášeníschopná. Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová vznesla dotaz, zda všichni fyzicky i v online prostředí souhlasí s nahráváním zasedání pro účely zápisu, bylo odsouhlaseno. Přivítala novou členku Rady Mgr. Terezu Hejlovou, MBA, za Svaz průmyslu a dopravy ČR, která nahradí Mgr. Jiřího Putnu, dále přivítala nového stálého hosta Mgr. Ilonu Štorovou.

K bodu č. 2:

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová představila program a sdělila, že byl spolu se zápise i Výroční zprávou zaslán předem s pozvánkou na Radu dne 22.dubna 2024, dále dala hlasovat. Na zasedání Rady byly uvedené materiály schváleny všemi přítomnými členkami a členy.

K bodu č. 3:

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová přednesla informace k návrhu soutěže Cena Rady vlády pro seniory a stárnutí populace pro letošní rok, kdy v souladu se Statutem Rada pravidelně oceňuje osobnosti, organizace a další subjekty za významný přínos ke zvýšení kvality života seniorů a k řešení problematiky stárnutí a stáří. Byly představeny návrhy kategorií pro rok 2024:

- Osobnost profesionál- cena za profesionální přínos k zodpovědnému přístupu ke stáří a aktivnímu stárnutí 2024
 - Osobnost, která se významným způsobem a dlouhodobě angažuje v oblasti podpory aktivního a zodpovědného přístupu ke stárnutí a stáří jako celoživotního procesu v jeho nejrůznějších podobách, vč. podpory kvalitních mezigeneračních vztahů
- Osobnost neprofesionál-cena za inspirativní přínos k zodpovědnému přístupu ke stáří a aktivnímu stárnutí 2024
 - Osobnost, která svým příkladem a úsilím dlouhodobě a významným způsobem inspiruje ostatní k zodpovědnému přístupu k aktivnímu stárnutí a stáří v jeho nejrůznějších podobách, vč. podpory kvalitních mezigeneračních vztahů
- Kolektiv/projekt cena pro organizaci/projekt, která/ý se významným způsobem a dlouhodobě angažuje v oblasti podpory aktivního a zodpovědného přístupu ke stáří a stárnutí jako celoživotního procesu v jeho nejrůznějších podobách, vč. podpory kvalitních mezigeneračních vztahů
- Zvláštní Cena pana ministra-zvláštní ocenění udělované panem ministrem za mimořádný nebo inovativní přínos v oblasti podpory aktivního a zodpovědného přístupu ke stáří a stárnutí jako celoživotního procesu v jeho nejrůznějších podobách, vč. podpory kvalitních mezigeneračních vztahů.

Dále místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová sdělila, že bude ustanovena výběrová komise, z řad členek a členů Rady a vedení MPSV. Předání ocenění je plánované na Fórum aktivního stárnutí pravděpodobně 30.9.2024 v prostorách PSP ČR (v době zasedání bylo požádáno o záštitu Mgr. Marii Jílkovou, poslankyni za KDU-ČSL, členku Výboru pro sociální politiku a předsedkyni Stálé komise pro rodinu a rovné příležitosti), podrobnější informace budou členkám, členům

i stálým hostům zaslány. Na zasedání bylo všemi přítomnými členkami i členy schváleno vyhlášení Ceny Rady pro rok 2024, včetně navržených témat a kategorií.

K bodu č. 4:

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová přednesla informace o Pracovní skupině pro seniory a otázky stárnutí, která byla ustanovena v červenci 2022. V letech 2022 a 2023 se scházela k přípravám Akčního plánu k naplnění Strategického rámce přípravy na stárnutí společnosti na období 2023-2025, který byl následně vládou schválen dne 29.11.2023. Na základě Akčního plánu, jeho hlavního cíle č. 1 Zajištění institucionální podpory přípravy na stárnutí, Strategického cíle č. 1.1. Nastavit udržitelnou řídicí a koordinační roli státu v politice přípravy na stárnutí společnosti s důrazem na spolupráci aktérů, Specifického cíle č. 1.1.1. Zajistit udržitelnost institucionální podpory seniorského tématu a tématu stárnutí na centrální úrovni - zavádíme kontaktní místa pro seniorskou problematiku na rezortech, tak aby byl vytvořen základní model koordinace politiky přípravy na stárnutí, přičemž stálá Pracovní skupina pro seniory a otázky stárnutí má být východiskem pro vznik kontaktních míst na rezortech k meziodvětvové spolupráci, k podpoře rozvoje politik, pro potřeby interdisciplinárního rozvoje přípravy na stárnutí, se zajištěním pravidelného setkávání stálé pracovní skupiny. Na základě uvedeného byly dopisem pana ministra osloveny všechny doposud v pracovní skupině nezastoupené rezorty. Nově bylo navrženo zastoupení MSp, MPO, MZV, MK, MO a MZE. Předpokládáme 2 setkání během letošního roku, kdy bude ustanoven bližší plán činnosti pracovní skupiny/kontaktních míst – taktéž je toto předneseno k návrhům členkám a členům Rady. Na základě Akčního plánu budou pracovní skupině představeny metodiky pro seniorky a seniory z titulu aplikačního garanství MPSV (především dle hlavního cíle č. 4 Podporovat bezpečný život starších osob, Strategického cíle č. 4.1. Realizovat aktivity zaměřené na prevenci kriminality ve vztahu k seniorské populaci a nastavit prevenci i ochranu seniorů a seniorek před nedůstojným zacházením, týráním a zanedbáváním, Specifického cíle 4.1.4. stanoví nutnost Posilovat řešení problematiky prevence a ochrany před nedůstojným zacházením, týráním a zanedbáváním seniorů a seniorek prostřednictvím Pracovní skupiny pro seniory a otázky stárnutí/kontaktních míst) - pracovat s výstupem projektu/výzkumu Restabus – Metodikou (EAN) zabývající se týráním a zneužíváním seniorů, včetně špatného zacházení se seniory a seniorkami.

K bodu č. 5:

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová přivítala pana ředitele Sekce demografie a sociálních statistik Mgr. Ing. Martina Zeleného, PhD. a paní Mgr. Michaelu Němečkovou z oddělení demografické statistiky, kteří formou prezentace představí demografické změny seniorské populace. Prezentace byla členkám a členům i stálým

hostům rozeslána elektronicky a dále je formou přílohy součástí zápisu.

Po prezentaci proběhla diskuse:

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA – 3 dotazy

- Naděje dožití, stanovení je částečně subjektivní na základě dotazování, jak vnímají respondenti své zdraví, v kontextu s evropským srovnáním může být ovlivněno tím, že český národ je obecně pesimističtější, což vyplývá i z jiných výzkumů. Odpověď Mgr. Michaely Němečkové ČSÚ-Naděje dožití celkově vychází z matematických modelů. Vy asi hovoříte o naději dožití ve zdraví. Ano, je to tak, jak říkáte, je to závislé na tom, jak samo dotazování hodnotí svůj zdravotní stav. Nicméně je to mezinárodní šetření a v tom je srovnatelné. Mgr. Ing. Martin Zelený, Ph.D.-Hodnotí se shodná doba 6-12 omezených běžných aktivit, nejde o vysloveně subjektivní otázku zcela volně interpretovanou.
- Index závislosti – dává se parametr do souvislosti s produktivitou práce? Mgr. Ing. Martin Zelený, Ph.D. – Ocenění je v tržních cenách, nemusí být zcela ideální, nevypovídá o stabilitě systému. Pečovatelství jinak ovlivní robotizace, atd.
- Parametr míry plodnosti – Proč došlo k jednorázovému navýšení míry plodnosti? Mgr. Michaela Němečková ČSÚ – Pracuje se s tvrdými daty, výsledky v roce 2021 ovlivnily sčítání lidu. Dále se zaznamenává pokles, mohlo by se jednat o vliv covidového období, kdy byli lidé v jiném režimu. V současné době vstupují do plodného období mladí lidé/90. ročníky čili již v nižší míře reprodukce.

RNDr. Josef Postránecký

- Co ovlivní plodnost je migrace – mezinárodní migrace je klíčovým faktorem, který může situaci stabilizovat. Mgr. Ing. Martin Zelený, Ph.D. – Migrace se predikuje těžko, ukrajinská migrace ovlivní seniory méně. Míra plodnosti je na Ukrajině nižší než u nás. Je dobré dělat osvětu týkající se pojmu naděje dožití.

K bodu č. 6:

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová přivítala ředitele Odboru koncepce sociálních služeb a sociální práce pana Mgr. Pavla Poláka, který formou prezentace představil změny související se zákonem o sociálních službách a tzv. sociálně zdravotní pomezí. Prezentace byla členkám a členům i stálým hostům rozeslána elektronicky a dále je formou přílohy součástí zápisu. Bez dotazů.

Dále k bodu č. 6:

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová přivítala ředitelku Odboru nepojistných sociálních a rodinných dávek paní Mgr. Kateřinu Jirkovou, která formou prezentace představila změny související s reformou dávkového systému. Prezentace byla členkám a členům i stálým hostům rozeslána elektronicky a dále je formou přílohy součástí zápisu. Po prezentaci proběhla diskuse:

Mgr. Klára Gramppová – připomínka k PR mottu dávkového systému – sociální dávky již nebudou zadarmo– nepovažuje za vhodné, dále děkuje za změnu a transparentnost dávek. Mgr. Kateřina Jirková, děkuje za připomínku.

Mgr. Iva Kuchyňková – zpracovávají komplexní připomínky, které se budou doladovat, systém čeká ještě hodně práce. Mgr. Kateřina Jirková, děkuje za připomínky.

K bodu č. 7:

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová k bodu Aktuality sdělila, že byly rozeslány spolu s pozvánkou a dalšími podklady na Radu dne 22.4. 2024 - k případným dotazům členek a členů Rady. Dotazy k tomuto bodu nebyly vzneseny.

Dále byl aktuálně zařazen bod ke schválení:

Členství v Dotační komisi soutěže Obec přátelská rodině a seniorům – návrh předsedy Rady pana ministra pro letošní rok: na základě příkazu ministra č. 9/2024 Dokumentace pro zajištění soutěže „Obec přátelská rodině a seniorům 2024“ pro poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu na rok 2024 vítězným obcím uvedené soutěže, sekretariát Rady vlády pro seniory a stárnutí populace předložil ke schválení návrh člena dotační komise a jeho zástupkyně z řad členek a členů Rady: Člen dotační komise Mgr. Miroslav Adámek, Výbor pro sociální politiku Senát PČR, zástupkyně člena dotační komise Ing. Darina Ulmanová, Svaz zdravotních pojišťoven ČR. Návrh byl všemi přítomnými členkami i členy schválen.

Dále zazněla informace o řešení legislativního posílení ochrany seniorek a seniorů ve společnosti, jedná se o ochranu před násilím a zneužíváním, k tomuto cíli Akčního plánu vznikla pracovní skupina s názvem Problematika bezpečí a práva starších lidí v souvislostech. Více informací plánujeme za příštím zasedání, kdy by dle schváleného plánu činnosti měla být představena metodika výzkumu RESRABUS, kterou představí Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D.

V neposlední řadě zaznělo pozvání na Fórum rodinné politiky – konferenci letos zaštití první dáma České republiky Eva Pavlová a poslanec a předseda Výboru pro sociální politiku Vít

Kaňkovský, koná se ve dnech 6.-7.6. 2024 v Jihlavě, program na webu MPSV, odkaz můžeme rozeslat: První blok-podpora skupin, které jsou nejvíce ohroženy sociálním vyloučením. Patří mezi ně sólo rodiče, osoby s nízkým vzděláním, minoritní skupiny, senioři a osoby s hendikepem. Druhý blok-aktuální problémy, se kterými se současné rodiny potýkají. Jedná se o zajištění finanční bezpečnosti, dostupnost bydlení, adaptace na flexibilní formy práce, podpora otců v rodičovských rolích a posílení mezigenerační solidarity. Jedno z témat 2. dne konference je mezigenerační solidarita a stárnutí. Třetí blok-propojení rodinné a vzdělávací politiky a jejich vlivu na podporu rodin a místních komunit. Součástí konference-vyhlášení výroční ceny Pečující roku, jejímž cílem je ocenit konkrétní neformální pečující a na jejich příbězích a zkušenostech ukázat, že nejsou sami a zaslouží si uznání a ocenění celé společnosti.

K bodu č. 8:

Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová vyzvala k dotazům a podnětům k projednávání.

Mgr. Ivo Slavotínek – žádá zasílat prezentace po zasedání, souhlasně odpovídá místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová.

Žádné další dotazy již nebyly podány, proto paní místopředsedkyně poděkovala za setkání.

Zasedání trvalo cca 2 hodiny 10 minut.

V Praze dne 9. května 2024 zapsala Mgr. Jana Řeháková Fučíková, tajemnice Rady, jana.rehakova2@mpsv.cz.